

یادگیری الکترونیکی

(مقدمه‌ای بر مبانی تعلیم و تربیت)

تالیف:

دکتر مهنوش خشنودی فر

«استادیار دانشگاه خوارزمی»

هم‌اثر:

دکتر پورمحمدتاج فاضلیان

«استادیار دانشگاه خوارزمی»

دکتر مهران فرج‌اللهی

«دانشیار دانشگاه پیام نور»

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۳

سرشناسه	خشنودی فر، مهرنوش -
عنوان و نام پدیدآور	یادگیری الکترونیکی: مقدمه‌ای بر مبانی تعلیم و تربیت / تالیف مهرنوش خشنودی فر، با همکاری پوراندخت فاضلیان، مهران فرج‌اللهی.
مشخصات نشر	تهران: آوای نور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۲۶۴ص: جدول.
شابک	978-600-309-067-5
وضعیت فهرست نویسی	فیا
عنوان دیگر	مقدمه‌ای بر مبانی تعلیم و تربیت
موضوع	آموزش به کمک کامپیوتر / آموزش به کمک کامپیوتر - ارزشیابی
موضوع	اینترنت و آموزش و پرورش
موضوع	اینترنت و آموزش و پرورش - جنبه‌های اجتماعی
شناسه افزوده	فاضلیان، پوراندخت / فرج‌اللهی، مهران -
ه‌بند کنگره	۱۲۹۲ ی ۵/۲۸۵/ LB۱۰۲۸۵
ردیف کتاب دیوپی	۳۷۱/۳۳۴
شماره کتابشناسی ملی	۳۴۳۲۷۷۸

یادگیری الکترونیکی (مقدمه‌ای بر مبانی تعلیم و تربیت)

تالیف: دکتر مهرنوش خشنودی فر

با همکاری: دکتر پوراندخت فاضلیان - دکتر مهران فرج‌اللهی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ اول ۱۳۹۳

تیراژ: ۵۰۰ جلد

چاپ و صحافی: تایماز

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۰۶۷-۵

- تهران: خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان وحید نظری - پلاک ۹۹
- تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲ / همراه: ۰۹۱۲۲۰۰۴۵۵۷
- نمایندگی فروش ۱: تهران - خیابان انقلاب - شماره ۱۲۱۲ - فروشگاه گوتنبرگ
- نمایندگی فروش ۲: تهران - خیابان انقلاب - پاساژ اندیشه - فروشگاه دهخدا

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۱۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
بخش اول: مبانی تعلیم و تربیت در یادگیری الکترونیکی	
۱۵	فصل اول: کلیات، تعاریف و مفاهیم
۱۵	مقدمه
۱۵	تاریخچه یادگیری الکترونیکی
۱۶	تعریف و ویژگی‌های یادگیری الکترونیکی
۲۰	مفاهیم پایه در یادگیری الکترونیکی
۲۱	اصول یادگیری الکترونیکی
۲۲	انواع روش‌های یادگیری الکترونیکی
۲۴	سیستم مدیریت یادگیری
۲۷	سیستم مدیریت محتوای یادگیری
۲۸	استانداردهای یادگیری الکترونیکی
۳۱	استاندارد SCORM
۳۳	تعلیم و تربیت کودکان و بزرگسالان
۳۸	تعلیم و تربیت در محیط‌های یادگیری الکترونیکی
۴۴	خلاصه فصل
۴۵	فصل دوم: ساخت و فرایندهای شناختی
۴۵	مقدمه
۴۵	نظریه‌های روان‌شناسی و یادگیری
۴۸	تعریف شناخت

۴۸	فرایندهای شناختی
۵۴	کاربرد آموزشی نظریه‌های روان‌شناسی در یادگیری الکترونیکی
۵۹	معماری شناخت برای یادگیری الکترونیکی مؤثر
۶۱	مدل‌سازی شناخت انسان
۶۳	خلاصه فصل
۶۵	فصل سوم: عوامل هیجانی
۶۵	مقدمه
۶۵	تعریف هیجان
۶۶	اهمیت هیجان در یادگیری
۶۷	رابطه هیجان و یادگیری
۶۸	ارزش هیجان در یادگیری الکترونیکی
۷۰	مؤلفه‌های هیجانی در طراحی آموزشی
۷۲	نقش انگیزه در یادگیری الکترونیکی
۷۲	تعریف انگیزه
۷۳	سبک‌های انگیزشی
۷۶	نقش تجربه در یادگیری الکترونیکی
۷۶	تعریف تجربه
۷۷	تاریخچه یادگیری تجربی
۷۸	یادگیری فعال
۸۰	روش‌های تدریس فعال در محیط‌های یادگیری الکترونیکی
۸۲	طراحی تجربه‌ها
۸۳	طراحی تجربه در یادگیری الکترونیکی
۸۴	شبیه‌سازها
۸۵	نقش تعامل در یادگیری الکترونیکی
۸۶	تعریف تعامل
۸۷	انواع تعامل در یادگیری الکترونیکی

۹۳	 خلاصه فصل
۹۷	 فصل چهارم: سبک‌های یادگیری
۹۷	 مقدمه
۹۷	 تعریف یادگیری
۹۸	 تعریف سبک یادگیری
۱۰۰	 مدل‌های مربوط به سبک‌های یادگیری
۱۰۱	 مدل سبک‌های یادگیری کلب
۱۰۲	 مدل هوش چندگانه گاردنر
۱۰۴	 مدل سبک‌های یادگیری
۱۰۴	 مدل سبک‌های یادگیری - سیلورمن
۱۰۸	 مدل سبک یادگیری دارلند
۱۱۰	 مدل شاخص تیپ‌های شخصیتی - بریگز
۱۱۱	 مدل سبک‌های ذهنی
۱۱۳	 مدل تسلط نیمکره‌های مغزی هرمن
۱۱۳	 مدل یادگیری TSOI
۱۱۷	 رویکردهای یادگیری
۱۱۸	 مدل یادگیری الکترونیکی داگز
۱۲۲	 ماتریس سبک یادگیری الکترونیکی
۱۲۵	 مدل ADDIE
۱۲۷	 تیپ‌های شخصیتی و یادگیری الکترونیکی
۱۲۸	 تعریف شخصیت
۱۲۸	 انواع تیپ‌های شخصیتی
۱۳۶	 شخصیت: یاددهنده و اثربخشی آموزش
۱۳۹	 تیپ شخصیتی در آموزش سنتی و آموزش از دور
۱۴۱	 رویکردهای آموزش مبتنی بر سبک‌های یادگیری

۱۴۲.....	خلاصه فصل
۱۴۵.....	فصل پنجم: فرهنگ
۱۴۵.....	مقدمه
۱۴۶.....	تعریف فرهنگ
۱۴۷.....	فرهنگ و شبکه‌های یادگیری
۱۴۸.....	فرهنگ و طراحی محیط‌های یادگیری الکترونیکی
۱۵۲.....	شبکه‌های یادگیری فرهنگی
۱۵۴.....	نسل شک
۱۵۶.....	خلاصه فصل
۱۵۹.....	فصل ششم: اخلاق
۱۵۹.....	مقدمه
۱۶۰.....	تعریف اخلاق
۱۶۰.....	آموزش، فناوری اطلاعات و اخلاق
۱۶۴.....	مسائل اخلاقی در یادگیری الکترونیک
۱۶۷.....	توصیه‌های کاربردی برای پیشگیری و روزه با مسائل غیراخلاقی
۱۷۳.....	خلاصه فصل
۱۷۵.....	فصل هفتم: چند رسانه‌ای
۱۷۵.....	مقدمه
۱۷۵.....	تعریف چند رسانه‌ای
۱۷۶.....	چند رسانه‌ای آموزشی
۱۷۶.....	مزایای استفاده از چند رسانه‌ای‌ها در آموزش
۱۷۷.....	معایب چند رسانه‌ای‌ها
۱۷۷.....	دیدگاه ساختن گرایی در طراحی چند رسانه‌ای
۱۸۰.....	رویکرد رسانه‌های تلفیقی
۱۸۱.....	خلاصه فصل

بخش دوم: کلیات برنامه درسی در یادگیری الکترونیکی

فصل هشتم: ویژگی‌های عناصر برنامه درسی در یادگیری الکترونیکی	۱۸۵
مقدمه	۱۸۵
تعریف برنامه درسی	۱۸۵
برنامه درسی در یادگیری الکترونیکی	۱۸۵
اهداف	۱۸۸
محتوا	۱۹۱
مواد آموزشی خودآموز	۲۰۱
ابزارهای یادگیری الکترونیکی	۲۰۴
روش‌های یادگیری الکترونیکی	۲۱۱
سنجش و ارزشیابی	۲۱۹
خلاصه فصل	۲۲۰

بخش سوم: یادگیری الکترونیکی در ایران

فصل نهم: چالش‌های یادگیری الکترونیکی در ایران	۲۲۳
مقدمه	۲۲۳
تاریخچه آموزش الکترونیکی در ایران	۲۲۳
اهداف آموزش الکترونیکی در ایران	۲۲۵
موانع و مشکلات یادگیری الکترونیکی در ایران	۲۲۸
راهکارهای مواجهه با چالش‌ها و موانع یادگیری الکترونیکی در ایران	۲۳۳
خلاصه فصل	۲۴۳
منابع	۲۴۵
پیوست‌ها	۲۵۳
نمایه	۲۶۱

پیشگفتار

هنر و علم، تعمیم و تربیت با رشد فناوری اطلاعات و ارتباطات تلفیق شده و رویکرد جدیدی در یادگیری به نام «یادگیری الکترونیکی» را به وجود آورده است. فناوری اطلاعات و ارتباطات فرصت‌های یادگیری مستقل، سبک‌های تدریس و طراحی محتوا به شیوه‌های گوناگون و متنوع را افزایش می‌دهد. این رویکرد جدید یادگیری موجب می‌شود تا یاددهندگان بتوانند به تشخیص بخش‌ها و ماهیت پویای تعلیم و تربیت، نوین، خود را با فرایند تغییر مستمر تعاملی دهند. از طرفی یادگیرنده - محوری این سبک، یادگیرندگان را فعالانه در فرایند یادگیری درگیر نموده و با تعاملات مختلفی که با محیط، محتوا، یاددهنده و سایر یادگیرندگان دارند، یادگیری اثربخش‌تری خواهند داشت. در واقع، عملکرد خوب در یادگیری الکترونیکی، بر طریق ترکیب محیط‌های مشارکتی و منابع تعاملی که یادگیرنده را درگیر می‌سازند، وابسته است.

در این کتاب بر آن سعی شده است تا ضمن آشنایی مقدمه‌ای با مبانی و مفاهیم یادگیری الکترونیکی در راستای طراحی محیط‌هایی یادگیری با این رویکرد، به راه‌های گوناگون تعلیم و تربیت مورد بررسی و توجه بیشتری قرار گیرند.

در فصل اول کلیات، تعاریف، مفاهیم و اصول مرتبط با یادگیری الکترونیکی، یادگیری کودکان و بزرگسالان یا همان پداگوژی و اندراگوژی و طراحی در محیط‌های یادگیری الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

در فصل دوم به ساخت شناختی انسان و چشم‌انداز رویکردهای مختلف روان‌شناسی در یادگیری الکترونیکی پرداخته شده است.

در فصل سوم مؤلفه‌های هیجانی چون انگیزه، تجارب فعال، تعامل و تأثیر آن‌ها بر یادگیری و چگونگی لحاظ کردن این عوامل در طراحی محیط‌های یادگیری الکترونیکی و برخط را مورد بحث قرار گرفته‌اند.

در فصل چهارم به بررسی سبک‌های مختلف یادگیری و ترجیحات شخصیتی در افراد مختلف و تأثیر آن‌ها بر اثربخشی شیوه‌های تدریس و طراحی محیط‌های یادگیری الکترونیکی پرداخته شده است.

فصل پنجم به تأثیر فرهنگ و بافت‌های اجتماعی - فرهنگی بر یادگیری و توجه به آن، در طراحی محیط‌های یادگیری الکترونیکی اختصاص یافته است. در فصل ششم به ارزش اخلاقی و توجه به آن‌ها در محیط‌های یادگیری الکترونیکی و برخط را مدنظر قرار گرفته‌اند.

در فصل هفتم به تأثیر رسانه‌ها و چند رسانه‌ای‌ها در اثربخشی شیوه‌های یاددهی - یادگیری و لحاظ کردن آن‌ها در محیط‌های یادگیری الکترونیکی، پرداخته شده است. در فصل هشتم ویژگی‌های عناصر یادگیری در محیط‌های یادگیری الکترونیکی به اختصار مورد بحث قرار گرفته‌اند.

و بالاخره در فصل نهم یادگیری الکترونیکی و مدل‌های آن در کشور ایران را مورد مذاقه قرار می‌گیرند.

امید است با راهنمایی‌های لازم از سوی اساتید و صاحبان در عرصه یادگیری و آموزش به‌ویژه در محیط‌های یادگیری مبتنی بر فناوری، علاوه بر رفع کاستی‌های موجود در اثر حاضر، با بهره‌گیری از پیشنهادات ارزنده این عزیزان بتوانیم نسخه بهتر چه بیشتر، مبانی تعلیم و تربیت را در طراحی محیط‌های یادگیری الکترونیکی، برپا و مجازی مورد توجه قرار دهیم.

دکتر مهرنوش خشنودی‌فر